

РЕШЕНИЕ

№ 37521

гр. София, 13.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 28 състав, в
публично заседание на 29.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антони Йорданов

при участието на секретаря Наталия Дринова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **7075** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от АПК във вр.чл. 68 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр./.

Делото е образувано по жалба от М. В. Ц., срещу Решение № 162/07.05.2024г., издадено от Комисията за защита от дискриминация /КЗД/, с което е установено, че разпоредбата на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.), във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) не представлява нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита от дискриминация по признак „обществено положение“, че Министерът на земеделието не е извършил нарушение на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр по признак „обществено положение“, че с прекратяване на договор за наем на земеделска земя от 22.06.2012 г. по отношение на М. В. Ц. не е извършен акт на дискриминация по признак „обществено положение“ от страна на Кмета на [община], че Народното събрание на Република България не е допуснало дискриминация по признак „обществено положение“ с приемането на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.), във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) и е оставена без уважение жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г., подадени от М. В. Ц. от [населено място].

В жалбата са развити доводи за незаконосъобразност на обжалвания административен акт, поради нарушение на материалния закон и целта на закона по чл. 146, т. 4 и т. 5 от АПК. По същество се сочи, че разпоредбата на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ има дискриминационен характер, тъй като според оспорвания е налице неравноправно третиране по отношение на него като ползвател на пасища и мери от ОПФ.

Ответникът – КЗД, редовно призован не изпраща представител. В съпроводителното писмо, с

което е изпратена административната преписка е изразено становище за неоснователност на оспорването.

Заинтересованата страна – кмет на [община], редовно призована не изпраща представител. С писмена молба от 20.10.2025г. изразява становище по същество на спора, с което счита жалбата за неоснователна.

Заинтересованата страна – министърът на земеделието, храните и горите, чрез процесуалния си представител оспорва жалбата и моли съда да се произнесе с решение, с което да я отхвърли. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна – Народно събрание на Република България, чрез процесуалния си представител оспорва жалбата и моли съда да се произнесе с решение, с което да я отхвърли. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на оспорването.

Административен съд София-град, след като се запозна с приложените по делото писмени доказателства и становищата на страните, прие за установено следното от фактическа страна:

Производството пред КЗД е образувано по жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г., подадени от М. В. Ц., за осъществено спрямо него нарушение на ЗЗДискр. В жалбата са изложени твърдения, че с приетото в края на 2015 г. изменение на Закона за собствеността и ползването на земеделски земи /ЗСПЗЗ/, според което, за да продължиш да участваш в програми за подпомагане на ЕС следвало всички земеделски производители, които не притежавали животни, да приведат договорите си в съответствие с новите изисквания на чл. 37и ЗСПЗЗ, а именно – да разполагат към 01.02.2016 г. със съответстващия на наетата площ брой собствени животни, е въведено по-неблагоприятно третиране на земеделските производители неживотновъди в сравнение със земеделските производители животновъди. По този начин всички земеделски производители, с изключение на животновъдите били ограничени да се възползват от посочените програми за подпомагане на площ. С това намира, че е осъществена дискриминация спрямо него, тъй като по този начин бил лишен от възможността да увеличи индивидуалните си доходи в противоречие на чл.39, т.1, б от ДФЕС. Нарушени били основни права на земеделските производители като например принципът на прозрачност и изискването за липса на дискриминация, заложен в съображение 4 и 7 на Регламент (ЕС) № 1306/2013, като и че при провеждането им не били спазени основни процесуални правила в административното право.

С Разпореждане №614/05.09.2017г. на Председателя на КЗД е образувана преписка №175/2017 г. по жалбата на Ц. като с оглед оплакванията за дискриминация по признак „обществено положение“. Преписката е разпределена на Четвърти специализиран постоянен заседателен състав и е възложено на членовете на състава да определят председател и докладчик по преписката, който да започне процедура по проучване за изясняване на фактите и обстоятелствата от значение за случая. За разпореждането жалбоподателят е уведомен на 15.09.2017 г., като му е указана доказателствената тежест за установяване на фактите, изложени в жалбата.

С Решение №46/26.01.2018 г.на КЗД, Четвърти специализиран постоянен заседателен състав, на основание чл.52, ал.2 от ЗЗДискр. във вр. с чл.70, ал.1 от ЗЗДискр. и чл.27, ал.2, т.6 и чл.130, ал.2 от АПК, е оставена без разглеждане жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017г. и е прекратено производството по преписка №175/2017 г. по описа на КЗД. За да постанови този резултат Комисията с приела, че разпоредбата на чл.52, ал.2 ЗЗДискр. предвижда, че КЗД не образува производство, когато има заведено дело пред съд по същия спор.

С Определение №5456/04.09.2018 г. по адм. д. №6607/2018 г. на АССГ е отменено Решение №46/26.01.2018 г. на КЗД и преписката е върната за произнасяне по същество.

С Разпореждане №37/21.01.2019 г. на Председателя на КЗД е възобновено производството по преписка №175/2017 г., същата е разпределена на Четвърти специализиран постоянен заседателен състав, който е избрал председател на състава и докладчик.

Постановено е Решение №322/10.06.2020 г. на КЗД, с което Четвърти специализиран постоянен заседателен състав се е произнесъл, както следва: 1. Установява, че разпоредбата на §15, ал.2 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.) във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) не представлява нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита от дискриминация по признак „обществено положение“. 2. Установява, че с прекратяване на договор за наем на земеделска земя от 22.06.2012 г. по отношение на М. В. Ц. не е извършен акт на дискриминация по признак „обществено положение“ от страна на кмета на [община]. 3. Остава без уважение жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г., подадени от М. В. Ц..

С Решение №1269/26.02.2021 г. по адм. д. №6672/2020 г. на АССГ е отменено Решение №322/10.06.2020 г. на КЗД поради нарушение на изискванията за форма на акта съгласно чл.59, ал.2 АПК и чл.66 ЗЗДискр., тъй като е налице съществено разминаване между мотиви и диспозитив и преписката е върната на КЗД за ново произнасяне в съответствие с мотивите на решението.

С Разпореждане №550/29.04.2021 г. на Председателя на КЗД е възобновено производството по преписка №175/2017 г. и същата е разпределена за разглеждане на Четвърти специализиран постоянен състав, който е избрал председател на състава и докладчик, видно от писмо №12-11-1727/18.05.2021 г.

Жалбоподателят е уведомен за възобновеното производство и провеждането на процедура по проучване по реда на чл.55 ЗЗДискр. по преписка №175/2017 г. с уведомление изх. №44-00-1981/03.06.2021 г., получено от него на 07.06.2021 г. Като ответни страни в производството са конституирани Кмета на [община], уведомен с Уведомление изх. №16-15-259/21.06.2021, получено на 24.06.2021 г. и Министъра на земеделието, уведомен с Уведомление изх. №90-06-18/21.06.2021 г., получено на 24.06.2021 г.

Постановено е Решение №135/01.03.2022 г. на КЗД, с което Четвърти специализиран постоянен заседателен състав се е произнесъл, както следва: I. Установява, че разпоредбата на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.) във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) не представлява нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита от дискриминация по признак „обществено положение“; II. Установява, че с действията си министърът на земеделието не е извършил нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита на дискриминация по признак „обществено положение“; III. Установява, че с прекратяване на договор за наем на земеделска земя от 22.06.2012 г. по отношение на М. В. Ц. не е извършен акт на дискриминация по признак „обществено положение“ от страна на Кмета на [община]; IV. Остава без уважение жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г., подадени от М. В. Ц. от [населено място].

С решение №4433/30.06.2022 г. по адм. д. №3051/2022 г. на АССГ е отменено Решение №135/01.03.2022 г. на КЗД поради съществено процесуално нарушение – неучастие на надлежна страна в хода на проведеното административно производство. Преписката е върната на КЗД за ново произнасяне със задължителни указания за конституиране на Народното събрание.

С Разпореждане № 398/30.05.2023 г. на Председателя на КЗД е възобновено производството по преписка №175/2017 г. и същата е разпределена за разглеждане на Четвърти специализиран

постоянен състав, като е определен и докладчик по преписката.

Изпратени са уведомителни писма във връзка с възобновеното производство и откритата процедура по проучване по реда на чл.55 от ЗЗДискр. по преписка №175/2017 г. на Народно събрание на Република България с уведомление изх. № 60-00-30/27.06.2023 г., на Министъра на земеделието и храните с уведомление изх. № 90-06-6/27.06.2023 г., на Кмета на [община] с уведомление изх. № 16-15-335/27.06.2023 г. и на жалбоподателя с уведомление изх. № 44-00-2430/27.06.2023 г. Получени са писмени становища от Народното събрание на Република България, Министъра на земеделието и храните, Кмета на [община] и от М. В. Ц.. От докладчика по преписката е изготвен Доклад-заключение, и допълнение към Доклад-заключение, според които надлежно конституирани страни по преписката са М. В. Ц. – в качеството му на жалбоподател, Кмета на [община] и Министъра на земеделието, храните и горите – в качеството им на ответни страни. С доклада е предложено насрочване на открито заседание за разглеждане на преписка и призоваване на страните, посочени в доклада. Изпратени са уведомления за призоваване до М. В. Ц., Министъра на земеделието, храните и горите и Кмета на [община].

Преписката е разгледана в открито заседание, на което като конституирани страни отново са: Жалбоподател – М. В. Ц. и Ответни страни – Кмета на [община] и Министъра на земеделието, храните и горите. Като е приел, че страните са редовно призовани, съставът е дал ход на преписката, счел е преписката за изяснена от фактическа и правна страна, поради което същата е обявена за решаване.

Постановено е процесното Решение № 66 на КЗД, с което Четвърти специализиран постоянен заседателен състав се е произнесъл, както следва:

I. Установява, че разпоредбата на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.) във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) не представлява нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита от дискриминация по признак „обществено положение“.

II. Установява, че с действията си министърът на земеделието не е извършил нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита на дискриминация по признак „обществено положение“.

III. Установява, че с прекратяване на договор за наем на земеделска земя от 22.06.2012 г. по отношение на М. В. Ц. не е извършен акт на дискриминация по признак „обществено положение“ от страна на Кмета на [община].

IV. Установява, спрямо Народното събрание на Република България, че с приемането на § 15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр. 61/2015 г.) във вр. чл.37и, ал.1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.), не е допуснало дискриминация по признак „обществено положение“.

V. Остава без уважение жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г., подадени от М. В. Ц. от [населено място].

В мотивите на решението е прието, с оглед фактическите твърдения в жалбата, че по същество се претендира дискриминационен характер на разпоредбата на §15, ал.1 ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ бр.61 от 2015 г.), вр. чл.37и, ал.1 и ал.4 ЗСПЗЗ (ДВ бр.14 от 2015 г.). Прието е, че фактическите оплаквания на жалбоподателя по същество са насочени срещу разпоредбата на §15, ал.1 ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ, тъй като е регистриран земеделски производител, който не е спазил тази разпоредба да приведе в срок до 01.02.2016 г. договора си за наем на земеделски земи /пасище, мера/ в съответствие с изискванията на чл.37и, ал.1 и ал.4 ЗСПЗЗ, в резултат на което договорът му за наем е бил прекратен от Кмета на [община] на основание §15, ал.3 ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ. В мотивите на решението е посочено, че съставът на КЗД е установил, че с изменението и допълнението на ЗСПЗЗ, обнародвано в ДВ бр.14 от 2015 г. е създадена нова процедура относно отдаването за ползване под наем или аренда на пасища, мери и ливади от ДПФ и ОПФ, в съответствие с която посочените се разпределят само на собственици или ползватели на

животновъдни обекти с регистрирани пасищни селскостопански животни без провеждането на тръжна процедура. Съставът е приел, че пасищата и мерите от ОПФ са публична собственост на общината и националният законодател суверенно може да регламентира начина на разпореждане и управление на публична собственост, в т.ч. и под формата на отдаване под наем и аренда, осъществявайки националната политика в областта на селското стопанство. Четвърти специализиран постоянен заседателен състав е взел предвид и Решение №5 от 27.03.2018 г. на Конституционния съд на Република България, по конституционно дело № 11 от 2017 г., като предвид приетата в него конституционност на атакуваната разпоредба е приел че е неуместно изследването на въпроса за наличие на дискриминация при констатирана съгласуваност на разпоредбата с чл.6 от КРБ. След като са изложени подробни мотиви защо разпоредбата на §15, ал.1 ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ бр.61 от 2015 г.), вр. чл.37и, ал.1 и ал.4 ЗСПЗЗ (ДВ бр.14 от 2015 г.) не е дискриминационна и не представлява нарушение на чл.4, ал.2 ЗЗД по признак „обществено положение“, е прието и че конституираните в производството ответници, по подробно изложени мотиви не са извършили дискриминация.

Решението на КЗД е оспорено пред Административен съд София-град, който с влязло в сила Решение № 9820/17.06.2024г., постановено по адм.д.№ 2953/2024г. го е отменил и е върнал преписката. В мотивите си административният съд е приел, че в хода на производството пред административния орган е допуснато нарушение на процесуалните правила от категорията на съществените, изразяващо се в непризоваване на заинтересованата страна - Народното събрание, въпреки конституирането ѝ като такава, с което не и се е предоставило възможност за участие в производството.

В изпълнение указанията на съда заинтересованата страна е призована за участие на проведеното заседание, вследствие на което е издадено оспорваното в настоящето производство решение.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи: Жалбата за допустима като подадена от надлежна страна-адресат на административния акт, срещу акт, подлежащ на съдебен контрол, в рамките на преклузивния срок. Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Решението е постановено от компетентен орган, в изискуемата форма, съгласно чл.66 от ЗЗДискр, като същото съдържа наименованието на органа, който го е издал, фактическите и правните основания за издаването му, диспозитивна част, пред кой орган и в какъв срок решението може да се обжалва като спор между страните по тези въпроси няма.

В хода на административното производство не са допуснати нарушения на административнопроизводствените правила от категорията на съществените, които да са ограничили правото на защита на оспорващия, както и да са пречили възможността му адекватно да я организира. За изясняване на фактическата обстановка е извършена процедура по проучване по смисъла на чл. 55 от закона. Изискани са становища и обяснения по изложените оплаквания от ответника и заинтересованите страни в производството по реда на чл. 55 – чл. 59 ЗЗДискр, дадена им е възможност да представят доказателства. В съответствие с чл. 60, ал. 1 ЗЗДискр докладчикът е изготвил заключение. Отделно, при спазване на указанията на съда, административния орган е призовал заинтересованата страна, заради която е отменено предходното решение, с което констатирания процедурен порок при предходното разглеждане на делото е отстране.

Правилно е приложен материалния закон.

Разпоредбата на чл. 9 от ЗЗДискр. установява специално правило за разпределяне на доказателствената тежест в процеса. То изисква фактите на дискриминация да бъдат

първоначално установени от жалбоподателя, който провежда по отношение на тях насрещно доказване /което може да бъде и непълно/. Т.е. следва да докаже само фактите, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация. Едва след това тежестта на доказване се прехвърля върху ответника, който следва да установи чрез провеждане на пълно доказване, че не е налице неравенство в третирането. Тежестта на доказване по този закон е възложена на ответника и това изцяло важи за последните две предпоставки на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. - наличието на преследвана правомерна цел и пропорционалност на средствата за постигането ѝ.

В случая се установява, а не се спори между страните, че на 22.06.2012г. между [община] и М. В. Ц. е сключен договор за наем на земеделска земя на основание чл.37п от ЗСПЗЗ /действаща към момента на подписване на договора/, по силата на който [община], в качеството на наемодател, е предоставила на М. В. Ц., в качеството на наемател за временно и възмездно ползване земеделска земя от общински поземлен фонд, представляващ имот от картата на възстановена собственост на землище [населено място] с начин на трайно ползване - пасище, мера. Установено е, че поради наличие на обстоятелствата по §15, ал.3 от ПЗР ЗИДЗСПЗЗ, от кмета на [община] са предприети действия по прекратяване на сключения между [община] и М. В. Ц. договор за наем на земеделска земя от 22.06.2012г., изм. с допълнително споразумение от 15.07.2014г., по отношение на имот (с НТП-пасища. мери и ливади, представляващ имот №000425) находящ се в землище [населено място], общ.С., чиято площ се равнява на 156.744 дка. и същият е прекратен, поради неизпълнение на регламентираните изисквания, посочени в чл.37и, ал.1 и ал.4 от ЗСПЗЗ /редакция от ДВ бр.61/2015г./.

Оплакванията на оспорващия са насочени срещу горесцитираната разпоредба на ЗСПЗЗ, тъй като е регистриран земеделски производител, който не е спазил нормата на § 15, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ да приведе в срок до 01.02.2016г. договора си за наем на земеделска земя /пасище, мера/ в съответствие с изискванията на чл. 37и, ал. 1 и 4 от ЗСПЗЗ.

С това изменение се създава нова процедура относно отдаването за ползване под наем или аренда на пасищата, мери и ливадите от държавния поземлен фонд /ДПФ/ и общинския поземлен фонд /ОПФ/, в съответствие, с която същите се разпределят само на собственици или ползватели на животновъдни обекти, с регистрирани пасищни селскостопански животни, без провеждането на тръжна процедура. Няма спор, че при практическото изпълнение на процедурата за стопанската 2014/2015г., лицата притежаващи пасищни селскостопански животни, не са могли да получат чрез разпределение по новия ред на необходимите за индивидуално ползване площи в землището, където е регистриран съответен животновъден им обект и при липса на свободен общински поземлен фонд, което произтича от факта, че имотите се ползват с дългосрочни договори, сключени преди влизане в сила на горепосочените изменения и допълнения на ЗСПЗЗ. Също тези имоти са се ползвали от лица, които не притежават животни, но са поели ангажимент да ги поддържат в добро земеделско и екологично състояние, или ползваните площи значително надвишават нуждите на притежаваните пасищни селскостопански животни, каквато възможност е съществувала практически до влизане в сила на разглежданите законови изменения. В хода на производството е констатирано наличие на сключвани договори от общинските кметове, без провеждане на търг, като това е ставало за продължителни времеви периоди - напр. 10 и повече години, което е разрез със ЗСПЗЗ и Правилника за неговото прилагане - ППЗСПЗЗ,

съгласно които максималният срок на действие на тези договори е до 5 календарни години, което също не е спорно. Въз основа на събраните доказателства, съставът е отчел, че всяка година както стопанствата, в които се отглежда едър и дребен рогат добитък, така и броят на животните, при почти всички видове, прогресивно намаляват /стопанствата - с около 34% през 2014г. спрямо 2013г./ именно поради това с измененията на ЗСПЗЗ /ДВ, бр. 61 от 11.08.2015 г./ в преходните и заключителни разпоредби е създадена разпоредбата на § 15, в първата алинея на която е предвидено задължение за всички ползватели на постоянно затревени площи, включващи пасища, мери и ливади от ДПФ и ОПФ, които са сключили договори преди влизане в сила на законовите изменения, а именно 24.02.2015 г., в срок до 1 февруари 2016 г. да приведат същите в съответствие с изискванията на чл. 37и, ал. 1 и 4 от ЗСПЗЗ, като в случаите, когато до определения срок лицата не изпълнят посочените изисквания е предвидено прекратяване на договорите, какъвто е и настоящия случай.

Предвидените изменения в процедурата са в унисон и с практиката на ЕСПЧ по тълкуването на чл.14 от Конвенция на правата на човека и основните свободи, според която принципът за равенство в третирането е нарушен, ако различието няма обективно и разумно оправдание. Съществуването на такова оправдание се преценява във връзка с целта и последиците на разглежданата мярка. Неравното третиране следва да е обективно оправдано с оглед на постигане на законова цел и средствата за постигане на целта са пропорционални, подходящи и необходими - Решение по дело Case "Relating to certain aspects of the laws on the use of languages in education in B." (application 1474/62; 1677/62; 1769/63; 1994/63; 2126/64) t. 10 Case of *Iaduna v.S.* (application 31827/02) t.59, Case of *zarb admi v.Malta* (applicationno 17209/02) t.72 Case of *sejdic and finci B. and Herzegovina* (applications nos.27996/06 and 34836/06) t.42.

Съпоставките на различните Директиви, както и установената европейска и международна практика, показват, че те не допускат пряката дискриминация да бъде оправдана с преследването на законна цел и пропорционалност на средствата, когато тя се основава на вътрешно присъщи на индивида характеристики като раса, етническа принадлежност и пол, но позволява оправдаване на пряката дискриминация по други придобити от индивида характеристики в течение на неговия живот. В конкретния случай посочена от жалбоподателя характеристиката „обществено положение“ която касае земеделските стопани стои извън раса, етническа принадлежност и пол поради, което и евентуалната пряка дискриминация може да бъде оправдана, т.е. да не съставлява дискриминация, ако преследва законна цел., средствата за постигането ѝ са пропорционални, систематични и съгласувани, и позволяват постигането ѝ, дори случаят да не попада в изключенията по чл.7 от ЗЗДискр. - Решение на Съда на ЕС от 18.11.2010 г. по обединени дела С 250/09 I С 268/09, Г. срещу Технически университет [населено място], пар.37.

Нормативното уреждане на правоотношенията, възникнали в резултат от сключването на договори за наем и аренда на пасища, мери и ливади, включени в ДПФ или ОПФ, намира израз водената държавна политика по отношение на земеделската земя, нейното опазване и ползване по предназначение, като се стимулира развитието на животновъдството и отговори на реалните проблеми на животновъдите в страната. Отделно самото създаване, разпоредбата на чл. 37и от ЗСПЗЗ /ДВ - бр.10 от 2009г./ определя предназначението на ливади, пасищата за животновъдни цели и е съотносимо към преследваната законова цел: ползването на земеделската земя и нейното опазване,

като ограничен и ценен ресурс и безспорния обществен интерес от увеличаването на броя на отглежданите пасищни животни с цел насърчаване на животновъдството.

С разпоредбата на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ, обнародвана в ДВ бр.61 от 11.08.2015г., е предвидено, че посочените изменения следва да се прилагат и към договорите за наем на пасища, мери и ливади от общинския поземлен фонд, сключени преди 24 февруари 2015г., като ползвателите на пасища, мери и ливади са длъжни в срок до 1 февруари 2016г. да приведат договорите в съответствие с изискванията на чл.37и, ал.1 и ал.4 от ЗСПЗЗ /редакция от ДВ бр.61/2015г./, а именно: ал.1- пасищата, мерите и ливадите от държавния и общинския поземлен фонд се отдават под наем или аренда по реда на чл. 24а, ал. 2 на собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, съобразно броя и вида на регистрираните животни, по цена, определена по пазарен механизъм; ал.4 - пасищата, мерите и ливадите се разпределят между правоимащите, които имат регистрирани животновъдни обекти в съответното землище, съобразно броя и вида на регистрираните пасищни селскостопански животни, в зависимост от притежаваните или ползвани на правно основание пасища, мери и ливади, но не повече от 10 дка за 1 животинска единица в имоти от първа до седма категория и до 20 дка за 1 животинска единица в имоти от осма до десета категория. Следователно по отношение на заварените към влизането в сила на законовите изменения правоотношения, произтичащи от сключени договори, към момента на сключването, на които за ползвателите не е съществувало задължение да отглеждат пасищни животни, е предвиден почти едногодишен срок същите да бъдат приведени в съответствие с новите изисквания относно броя на отглежданите животни. В случая приоритетно е предназначението на пасищата, мерите, ливадите на общините като земеделски земи. предназначени за ползване за паша на селскостопански животни, което е мотивирало законодателя да определи кръга на правоимащите лица, на които същите да се предоставят приоритетно под наем или аренда без търг.

От друга страна е предвидена законова възможност и срок до 01.02.2016 г. ползвателите сключили договори за наем или аренда на пасища мери и ливади от държавния и ОПФ преди 24.02.2015 г. да приведат договорите в съответствие с изискванията на чл.37и, ал. 1 и 4 от ЗСПЗЗ и именно тези изисквания са относими към всички земеделски стопани и спрямо тези, чиито селскостопанска дейност е свързана с отглеждане на животни и спрямо другите, дейността на които не е свързана с отглеждане на животни като с приемането на § 15, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ е предоставена възможност на заварените ползватели. Нещо повече пасищата и мерите от ОПФ са публична собственост на общината и националният законодател суверенно може да регламентира начина на разпореждане и управление на публична собственост, в т. ч и ПОД формата на отдаване под наем или аренда, осъществяващи националната политика в областта на селското стопанство.

Следва да се вземе под внимание и Решение №5 от 27.03.2018 г. на Конституционния съд /КС/на Република България, по конституционно дело №11 от 2017 г., с което е отхвърлено искането на Висшия адвокатски съвет за установяване на противоконституционност на разпоредбите на § 15 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр, 61 от 2015 г.); чл, 37и, с изключение на ал. 1, поел. изр., ал. 2,3 и 4, поел. изр., ал. 5 и 15; чл. 37м и чл. 42 от ЗСПЗЗ. Съдът изрично посочва, че съгласно чл. 21, ал. 1 от Конституцията на Република България, „земята е основно национално богатство, което

се ползва от особената закрила на държавата и обществото“. По силата на чл. 22, ал. 3 от Конституцията, режимът на земята се определя със закон, като изрично в решението се посочва, че подобна логика е напълно относима и за пасищата и ливадите, чието предназначение като основно национално богатство е да служат за отглеждане на животни. Държавата е в правото си да провежда политика, която да осигури пасища, мери и ливади да бъдат отдавани под наем или аренда преимуществено на такива лица, които ще ги ползват по тяхното основно предназначение. Посочено е също, че Народното събрание като единствен титуляр на законодателната власт, чрез приеманите от него актове, определя насоките на държавната политика в различните сфери на обществения живот. С цитираното решение, КС е приел, че § 15 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ урежда хипотезата на приложение на новия закон към заварено правоотношение, и е израз на правото на държавата да преурежда със закон статута на отделни категории земи, като израз на държавната политика в областта на животновъдството. По този начин КС е преценил, че атакуваната пред КЗД законова разпоредба не е в нарушение на чл. 6, ал.2 от КРБ и е конституционносъобразна.

Въз основа на горното съдът достига до извода, че разпоредбата на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ /ДВ, бр.61/2015г./ във вр. чл.37и, ал.1 и ал.4 от ЗСПЗЗ /редакция от ДВ, бр. 14/2015г./ не е дискриминационна, съответно не съставлява нарушение на ЗЗДискр. по признак „обществено положение“ спрямо земеделските стопани, които не отглеждат животни при наемане на „пасища мери или ливади“ от държавния и общински поземлен фонд.

С оглед на изложеното съдът приема, че КЗД е постановила законосъобразен административен акт, поради което оспорването следва да се отхвърли.

Предвид изхода на делото и на основание чл.143, ал.3 от АПК, оспорващият следва да бъде осъден да заплати на заинтересованата страна Министерство на земеделието, храните и горите сторените по делото разноски в размер на 100лв., разноски за юрисконсултско възнаграждение, определено по реда на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ, във връзка с чл.24 от Наредба за заплащането на правната помощ.

Предвид изхода на делото и на основание чл.143, ал.3 от АПК, оспорващият следва да бъде осъден да заплати на заинтересованата страна Народно събрание на Република България сторените по делото разноски в размер на 100лв., разноски за юрисконсултско възнаграждение, определено по реда на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ, във връзка с чл.24 от Наредба за заплащането на правната помощ

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 АПК съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата от М. В. Ц., срещу Решение № 162/07.05.2024г., издадено от Комисията за защита от дискриминация /КЗД/, с което е установено, че разпоредбата на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.), във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) не представлява нарушение на чл.4, ал.2 от Закона за защита от дискриминация по признак „обществено положение“, че Министърът на земеделието не е извършил нарушение на чл.4, ал.2 от ЗЗДискр по признак „обществено положение“, че с прекратяване на договор за наем на земеделска земя от 22.06.2012 г.

по отношение на М. В. Ц. не е извършен акт на дискриминация по признак „обществено положение“ от страна на Кмета на [община], че Народното събрание на Република България не е допуснало дискриминация по признак „обществено положение“ с приемането на §15, ал.1 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ (ДВ, бр.61,2015 г.), във вр. чл.37и, ал. 1 и ал.4 от ЗСПЗЗ (редакция от ДВ, бр. 14/2015 г.) и е оставена без уважение жалба с вх. №44-00-1409/15.05.2017 г. и допълнение към нея с вх. №44-00-1989/05.07.2017 г.

ОСЪЖДА М. В. Ц. да заплати на Министерство на земеделието, храните и горите сумата от 100лв. разноски за юрисконсултско възнаграждение.

ОСЪЖДА М. В. Ц. да заплати на Народно събрание на Република България сумата от 100лв. разноски за юрисконсултско възнаграждение

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

ПРЕПИС от съдебния акт да се изпрати на страните на основание чл. 138 АПК.

СЪДИЯ: